

No 13

II aastakäik

NOORED KOMMUNAARID

NOORTE KOMMUNISTLIK AJAKIRI

„NOORED KOMMUNAARID“

Venemaa Noorte Kommunistliku Yhingu Keskkomitee Eesti Sektsioonide väljaand

II AASTAKÄIK

ILMUB KORD KUUS

„NOORTE KOMMUNAARIDE“ ylesanne on selgitada kõiki poliitilisi, kunstilisi, teaduslikke ja kirjanduslikke küsimusi; peamiselt aga selgitada küsimusi, mis puutuvad noorte ellu nii Nõukogude Venes kui välismaal ja eriti Eesits, ning tuua laialdasid teateid kogu ilma noorsoo revolutsioonilisest liikumisest.

„NOORED KOMMUNAARID“ avaldab lühle- ja ilukirjanduslikke töid, eriti ruumi andes algajale noorile proletarisele kirjanikele ja poeedele.

„NOORTE KOMMUNAARIDE“ toimetuse kolleegium: Juhan Hurt, Oskar Kullerkupp, Peeter Peterson.
Tegev toimetaja: O. Kullerkupp Kaastöölised: Rudolf Laurent, Magnus Lindvest, Peeter Lindvest, August Lukin, A. J. Normann, Alma Pikker, Julius Rammus, Elise Tenter, Joh. Viedemann, R. Vasman, j. t.

Päale alaliste kaastöölise on luband kaastööd: Villem Buk, Dmitri Masnin, Joh. Mägi, Jakob Palvadre, Arnold Pastak, Hans Pöögelman, Aleksander Reinvald, Karl Treufeldt, prof. Arthur Vallner ja paljud teised proletarised poliitikerid, õpetajad, eriteadlased, kunstnikud, publitsistid, kirjanikud ja poeedid.

„NOORTE KOMMUNAARIDE“ hinnalistellimiste vastuvõtt algand.

Tellimisi võetakse kõigilt noorte yhinguilt, partei- ja tööliste organisatsioonelt, kultuurhariduslikelt asutusilt ja ka üksikuilt isikuilt ainult maksu eest.

==== Tellida võib 1 oktoobrist alates aasta lõpuni. ====

TELLIMISHIND:

Postiga: 1/4 aastas (1 oktoobrist 1 jaanuarini)	3600 rbl.
Postita: „ „ „ „ „	3000 „
Yksiku numbril hind	1000 „

Soovikorral võib saada ka esimese aastakäigu (1 september 1920—1921) kõiki numbreid, kogu aastakäik (12 n-rt.) 12000 rbl., postiga saates 13000 rbl:

TOIMETUSE JA TALITUSE ADRRESS:

„Noored Kommunaarid“ (Юные Коммунары). Петроград, Фонтанка 27.

Tellimiste vastuvõtt kirjaliselt ja suusõnal esialgselt „Noorte Kommunaaride“ talituses ja V. N. K. Y. K.-K. Eesti sektsioonide keskbyroos: МОСКВА, Воздвиженка 5. Эдсекция Р. К. С. М.

==== Tellija aadress võimaliselt selgelt ja täpikätselt avaldada. ====

„NOORTE KOMMUNAARIDE“ TOIMETUS ja TALITUS.

KÕIGI MAADE TÖÖLISED, YHINEGEM!

N° 13 NOORED 1921
KOMMUNAARID

VENEMAA NOORTE KOMMUNISTLIKU
YHINGU KESKKOMITEE EESTI SEKTSIOONIDE
KESKBYROO KUUKIRI

Peterburis 1. oktoobril

Suvine tööaeg kylades on lõppend. Vili väljadelt koristet ja osalt aitadessegi kogut. Asemelle on asund sygisesed tööd. Need ei ole enam nii palavad ja kiired, nagu suvel. Need lubavad põllumehel ringi vaadata, lubavad temal tähelpanu juhtida asjadelle, mis kibedal tööajal pidid jääma varju.

Suvisel tööajal jäi meie yhinguiski töö peaaegu seisma. Nyd on jälle võimalus avanend ka sellele tööle tarvulist tähelpanu saada; et see võiks areneda eduga. Muidugi on siin igal yhingul ylesanded ja huvid, millele pyhendab oma töö ning tegevuse. Yks ylesanne aga, mis meil kõigil yhine ja millele peab kõige suuremat tähelpanu juhtima, nõuab meilt iseäralist yksmeelsust ja kindlust, s. o. abianni organiseerimine nälgijaile.

Terve rida lõunamaa kubermange on rängasti kannatand pikalise põua all, mille tagajärjel sääl täieline viljaikaldus tuli. Selle asemel, et neist kubermangest vilja ylejääki põhjapoolseile kubermangudele vedada, peame mitte yksi sellest loobuma, vaid peame teisist kubermangest vilja sinna vedama, et toita mitu miljoni nälgijat töölist yhes perekondadega. Ei tee me seda, siis ähvardab neid, kes selle õnnetuse osaliseks saanud, näljasurm, sõna tõsisel mõttes. Seda aga me ei tohi lasta syndida! Selle õnnetuse vastu ei või meist ykski, ei ainuski proletaarlane, kylmaks päältvaatajaks jääda, sest töölisil on yhised huvid ja yhised mured, mille saavutuseks ehk kõrvalduseks peavad yhiselt välja astuma, yhiselt võitlema.

Ja nälja kondine käsi on praegu see, mille vastu peame meie, iseäranis revolutsiooniline töölisnoorsugu, yhiselt väljaastuma. Kogu vabariigi kodanikkude tähelpanu ongi juhitud sellele viletsusele. Kõik parteilised, ametyhisuslikud ja nõukogulised organisatsioonid on mobiliseerind oma paremad jõud nälgijaile abianni organiseerimisele.

Ka meie yhinguil on suur osa sest ylesandest täita. Nad peavad oma yhingute kaudu kogu proletaarse noorsoo ejutama sellele tähtsale tööle. See ei tähenda kyll seda, et nad peavad seks otstarbeks organiseerima oma aparaadi, ehk et nad abiandi organiseerivad ainult noorsoole. See töö peab olema palju laiemal alusel; Abiandi ja toetust peab korraldama kogu nälgijaile, olgu need noored ehk vanad, lapsed ehk raugad. Selleks aga peame töötama käsikäes riiklikkude aparaatega, andes oma jõu ja osavuse yhisele otstarbele.

Ja seks tuleb yhingul kasutada iga abiõu, iga juhtumist, et abiannile ka oma otsekoheste ylesannete täitmisele ergutada iga yhingu liige, et toetus oleks suurem.

See on ylesanne, mis meie yhingute töö hooaja algusega peab praegusel momendil olema pääylesandeks. Seda teostades, täidame oma kohused proletaarse yhiskonna ees, nagu alati.

Noorte Kommunistliku Internatsionaali II kongress

9—23 juulini peeti Moskvas ära Noorte Kominterni II kongress. See kongress oli suurem, kui ükski teine üleilmne noorsoo kongress seni. Et sarnasel üleilmsel kongressil suur tähtsus, see kõigile selge, sellest harutama hakata oleks asjata. Katsume vait lühidat kokkuvõtet teha selle kongressi tööst, sest ajakirja kitsas ruum ei luba seda põhjalikult käsitleda. Liiategi on ilmumas brošyyr, kus kongressi töö pikemalt seletet.

Kõigepäält peatume pisut kongressi edustuse juures. Nagu ülalpool tähendasime, oli mainit kongress suurem, kui kõik senised meie kongressid. Sel kongressil oli esitet 43 maa noorte organisatsioonid; neist 38 otsustava, ja 5 nõuandva hääleõigusega, kes kogusummas yhendavad 80.0000 noorproletaarlast.

Kui meele tuletame, et Noorte Kominterni I kongressil, mis peeti Berliinis 1919 a. novembris, olid edustset kõigest 14 maa organisatsioonid 140,000 liikmega, siis näeme, et meie organisatsioon on poolteise aasta vältel kasvand mitmevõrra. Esimesel kongressil olid edustet ainult Euroopa noorte organisatsioonid ja needki mitte kõik. Seega jäi kongress kitsapiiriliseks. Kuid teisele kongressile oli pääle euroopa noorsoo organisatsioonide oma edustajad läkitand ka Ameerika, Aasia, Australia ja Afrika noorsoo organisatsioonid ning isegi säärased pisitillukesed „riigikesed“, nagu Eesti ja Läti. Seega sai kongress üleilmseks, sõna tõsisel mõttes.

See asjaolu näitab, et Noorte Kominterni tähtsus kogu ilma noorsoo ees kasvab, näitab, et ka arusaamine noorte hulgas kasvab ning nad kogunevad hulkadena oma võitlusyhingule lipu alla, vaatamata, et neil seejuures tuleb kokkupõrgata yliloomuliste raskusiga, vaatamata, et kodanlus ja nende teenrid iga linna eest pyyavad nende revolutsioonilist liikumist lämmatada.

Yhenduses meie organisatsiooni kiire kasvamisega, muutund poliitiliste ja majanduslike teguritega oli tarvis muuta ka meie tegevust, oli tarvis muuta võitlustaktikat, mille põhijooned poolteise aasta eest märkis I kongress. Paljud kysimused nõudsid põhjalist läbiharutamist, järelekaalumist ning otsustamist, et uutes oludes uute meetododega ligineda oma eesmärgile.

Tähtsamaks muudatuseks, mis kongress selles suhtes tegi, oli Noorte Kominterni ja yldse noorte kom. ygingute vahekorraldamine Kominterniga ja kom. parteidega. See oli yht-

lasi ka yheks põnevamaks päevakorrapunktiks, mis tekitas elavaid vaidlusi.

Sõja ajal, mil paljuil mail töölisteorganisatsioonid sõja raskuste, kasvava reaktsiooni ja sotsiaalpetiste äraandliku poliitika tõttu tegevusvõimetuiks jäid, võtsid sääal noorte kom. yhingud tööliste revolutsioonilise liikumise õhutamise ja juhtimise oma kätte ning juhtisid sagedasti kogu maal tööliste poliitilist areneriskäiku.

Nyyd aga, kus muutund olude ja tööliklassi revolutsioonilise arusaamise tõusu tõttu kõigil mail on moodustet kommunistlikud parteid, kes töötavad kontaktis Kominterniga, oleks noorte töö paralleelis kommunistlike parteidega mõtetu, kui seda ei yhendaks katkematu side, kui teda ei juhiks kindel käsi. Kongress võttis siin oma kindla seisukoha ja yties kõigile noorte organisatsioonidele, kes alluvad Noorte Kominternile, et edespidi peavad noorte organisatsioonid kõigis poliitilises põhikysimuses täieliselt alluma kommunistlikele parteidele. See ei tähenda muidugi seda, et noored peavad aktiivsest poliitilisest tegevusest loobuma — see on sotside loosung. Noored võtavad poliitiliste kysimuste harutamisel endiselt osa; kuid nad ei otsusta yhtki põhikysimust iseseisvalt, parteilise organisatsiooni teadmata.

Enesestki mõista, et sarnase seisukoha vastu leidus vaidlejaid nii paremalt kui pehmemalt poolt: yhede nõudsid noorte organisatsioonidele kõigis kysimuses täielist autonoomiat ehk iseseisvust, teised aga nõudsid at nad peavad kõigis asjus alluma kommunistlikele parteidele. Ent kongress jäi ikkagi otsuse juure, et noored peavad loobuma poliitilis-taktilise töö juhtivast osast, ning ses asjas alluma parteidele, kuna nad aga laialdast poliitilis-hariduslikku kasvatustööd ja muid toiminguid täiesti iseseisvalt võivad teha.

Järgmist päevakorrapunkti — majanduslike võitlusest — tuli lahendada samuti olude seisukohalt. Kui enne ilmasõda majandusliku seisukorra parandusnõue oli yheks tähtsamaks teguriks, mis andis hoogu noorsoo revolutsioonilisele liikumisele ja ta poliitilisele arenemisele, siis jäi see võitlus sõja ajal soiku ning kujunes otse poliitiliseks võitluseks. Ja see võitlus omas seevõrra terava ilme, et paljuil mail, näiteks Saksas, Ungaris, Itaalias jne., tehti katsed valitsuste kukutamiseks. Sõja lõppedes on puhtpoliitilise võitluse kõrvalle uuesti kerkinud

majanduslik võitlus. Seda võitlust peame oma otstarbeks kasutama. Kutsudes noorproletaarlasti võitlema oma raske majandusliku seisukorra parandamiseks, kutsume neid yhtlasi ka poliitilisele võitlusele, see on nende võimuvõimude kukutamisele.

Pidades võitlust majandusliku seisukorra paranemise eest, peab proletaariaat võitlema ka oma vaimu vabastamise eest, mida kodanlik ideoloogia aastasadu võrkind. Siin peavad iseäralise agarusoga tööle asuma noored, kelle vaim värskem ning uutele ideedele vastuvõtlikum kui vanuil. Seks peab hariduslikku, ja nimelt poliitilis-hariduslikku, tööd noorte keskel laialdasele alusele säädma. Enesestki mõista, et seda haridust ei saa noored töölisel kodanlikes kooles, mis rajatud vale aluselle, mis kasvavad kodanlikku ideoloogiat ja seega tumestavad inimlapse selget mõistust. Seda haridust tuleb meie yhinguil propageerida ja teostada seekohas ringikesis. Seni kandsid need ringikesed kitsapiirilist iseloomu: neis õpiti ja õpeteti pääsajaliselt eneseharimise sihis, kuna laialdasele hulgele pöördi vähe tähelepanu. Nyüd aga, kus me organisatsioon omand massilise iseloomu, tuleb ka nende ringikeste tegevust säädida laialdasele aluselle. Neis ringikesis peab antama mitte ainult puhtteoreetilisi teadmisi vaid õpilasi peab ettevalmistama praktilisele revolutsioonilisele tegevusele. Et töö vilja kannaks, on tarvis seda keskendada. Selleks valib iga kohalik organisatsioon seekohase hariduskomisjoni, kes seda tööd juhatab, ning kes allub Noorte Kominterni iseäralisele sekretariaadile, kes juhatab haridustööd rahvusvahelises masstaabis. Nii lyhidalt need põhi-jooned, millised märkis kongress haridusalal.

Kongress juhtis iseäralist tähelepanu noorte tööle kyla — talupojalise noorsoo keskel. Meie yhinguliikmete ylesandeks olgu kyla noorsoo keskel meie idee propageerimine. Tarvis talle seletada klassivõitluse tähtsust ja selleks yhinemise vajadust. Tarvis kihutustööd teha u sulise ilmavaate, patriarkaalse perekonna korra vastu jne., et kyla noorsugu võiks lahiste silmadega näha olusid, mis teda ymbritsevad ja mis tingimata ymber luua tulevad. Agitatsiooni abinõudeks kasutetagu miitinguid, kontserte, näitemängu-kõneõhtuid jne. Siin tuleb tähelepanu juhtida ka sideme loomisele kyla ja linna noorsoo vahel. Seks kasutetagu õpilasi kyla noorsoo hulgast linnas, kes suviseks vaheajaks sõidavad kyllä. Kui me yhendame kyla proletaarse noorsoo linna noorsooga, siis oleme suure sammu astund võitlusväe moodustuseks, kelle ylesanne on vanailma purustamine.

Samuti juhtis kongress tõsist tähelepanu tööle laste, yliõpilaste ja asumaade noorte hulgas, mis mitmesuguste olude ja tingimuste

tõttu erineb tööst massilise noorsoo hulgas. Yksikasjaliselt siin kõike seda harutama hakata viiks liig pikale. Olgu tähendat, et igal erilisel juhtumisel tuleb siin silmas pidada tingimusi ja nende kohaselt tarvitada agitatsiooni taktikat.

Et olude ja tingimuste tõttu meie töö märksalt muutund ning teissuguse iseloomu omand, siis peab loomuliselt muutuma ka meie organisatsiooniline ehitus. Pääjoonis on need muutused, mis seotud tegevuse muutumisega järgmised: Senisist territoriaalseist organisatsioonest yleminek kohalike kommunistlikkude ringide juure. Ringikesed yhendavad yhinguliikmed nende töökoha järele: vabrikuis, tehais, kooles jne. Nende ringide kaudu peab meie yhing kindlat sidet laialdaste noorsoo hulkadega.

Kongress töötas välja laialdase kava, mille järele peavad meie organisatsioonid olema moodustet ja mille järele nad peavad töötama. Pole ruumipuudusel võimalik ajakirjas seda esile tuua. Siinkokal aga olgu veel tähendat et kongress juhtis tõsist tähelepanu noorsoo isetegevuse arendamisele, mis peab väljenduma praktilises töös. Kõik yhinguliikmed peavad olema tegevuses, algades kõige väikse mast kohast ja lõpetades vastutva kohaga. Isetegevuse ja iseseisvuse arendamiseks tuleb korraldada vaba diskussioone ehk vaidlusi, mitmesuguste kysimuste harutamist, poliitiliste ainete referereerimist jne.

Yheks organiseerimistöö edurikkuse kindlamaks pandiks on distsipliin. Distsipliini peavad meie yhingud pidama mitte yksi vormaalselt, s. o. automaatselt oma kohuseid täitma, vaid nad peavad seda pidama ideeliselt, s. o peavad oma ylesandeist ja kohustest revolutsiooni ees õieti aru saama.

Organiseerimisalal märkis kongress veel meie organisatsiooni aktiivsete jõudude ettevalmistuse ja nende otstarbekohase jaotuse vajadust, samuti ka illegaalse ehk põrandaluse organiseerimistöö ettevalmistuse vajadust.

Ei mindud ka tähelepanemata mööda rahvusvahemuste noorte organiseerimise tähtsusest. Nende organiseerimiseks peab igalpool moodustama iseäralised sektsioonid ja komisjioonid, kes alluvad enamuse organisatsiooni komiteede otsekohesele juhatusel ja kontrollile. Nende töö olgu pääsajaliselt sihit rahvusluse ja isamaalsuse vastu. Muidugi mõista et tööd tuleb teha vasta al emakeelel.

Teostades neid sihtjoone, millised märkis Noorte Kominterni II kongress organiseerimisalal, astume pika sammu lähemale oma organisatsiooni tegevusele ja kindlustamisele.

Kokkuvõtet tehes kongressi tööst, peab tõendama, et see oli laialdasem ja yhtlasi ka

edurikkam kui Berliini ja teised kongressid. See töötas välja laialdase ja kindla kava, mis eeldab meie organisatsiooni edurikast tööd. Oma laiendat töö juhtijaks valis kongress 15 liikmelise täidesaatva komitee, kuhu kuulusid Vene, Saksa, Itaalia, Helveetsia ja Ungari noorsoo edustajad.

Et uue täidesaatva komitee juhtiv töö edurikkam saab olema, lubab oletada see, et ta

tööle asub vabal nõukogumaal, kus tal ei tule töötada politseinikkude valve ja surve all nagu Berliinis. Kõiki neid võimalusi kasutades ning teostades kongressil väljatöötet kava, teostab Noorte Komintern oma ylesande rahvusvahelise proletariaadi, eeskätt rahvusvahelise noorsoo ees, nagu see omane parema ilmkorra eest võitlejalle revolutsioonilisele organisatsioonile.

Viktor Noor

Resolutsioonid, vastu võetud Noorte Kominterni II kongressil

Kogu ilma noorsoole.

Kommunistliku noorsoo II rahvusvaheline kongress tuleb meele kõiki neid, kes langesid proletariaadi okkalisel teel, lugematute revolutsiooniliste lahingute barrikaadidel.

Kongress mälestab lugematuid noori revolutsioonide kangelaslikus võitluses, kõiki neid, kes jaanuari ning märtsi lahinguis 1919 a. ja viimases märtsi ylestõusmises oma verega joonistasid tee kogu ilma noorile.

II kongress mälestab samuti ka neid noori kommuniste, kes oma truus võitluses proletarise asja eest langesid valge terrori ohvritena, millega Ungari, Saksa, Balkanimaade, Eesti, Soome, Läti, Leedu jt. kodanlus-pyydis lämmatada punast noorsugu.

Kongress mälestab kallid seltsimehi, kes elusalt maetud vangikodadesse ja piinakeldritesse. Need lugematud ohvrid, kes rajavad teed kommunistlikule noorsoole, on tuleviku tähisteks. Nad näitavad tee, millele peab astuma rahvusvahelise kommunistliku noorsoo 2. kongress, halastamatute lahingute tee valge terroriga, kapitalistliku yhiskonnaga, yleilmse revolutsiooni eest yhes III Internatsionaaliga. Need ohvrid näitavad 2. kongressile selle tee, mille pääl heidetakse põrmu kapitaali piinakeldrid ja bastilled ning viiakse tõeliselt ellu meie langeud vendade eesmärgid.

Vene punaseväele.

Maailma proletarise noorsoo esitajad, kes kogund Moskvas Noorsoo Internatsionaali kongressile, saadavad teile, kallid seltsimehed, oma vennaalise tervituse. Proletarise noorsoo organisatsioonid olid alati löökgrupiks v itluses kodanliku militarismiga. Nad võtsid väärtuslisi õpetunde Vene tööliklassi ja tema punaseväe

kangelaslikust v itlusest, kes kätte võitnud ja kaitseb proletariaadi võimu, ning nad laiendasid oma tegevust kodanliku militarismi vastu. Nad ei rahuldu enam kapitalistlikkude riikide sõjavägede lõhkumisega revolutsioonilise propaganda abil, vaid võitlevad proletariaadi sõjariistustamise eest.

Kommunistlik noorsugu teab kindlasti, et tarvis on võidelda mitte ainult sotsiaal-patsifistlikkude tyhiste sõnadega; et yksnes sõjariistataga võitlus kodusõja puhul kindlustab kommunismi võidu. Kogu ilma revolutsiooniline noorsugu vaatab vaimustusega teid, esimest proletarset sõjaväge, kes kolme aasta raske võitluse jooksul, hoolimata kylmast ja näljast, lõpuliselt purustas palgatud sõdurite kõik sõjaväed, keda imperialism saatis Nõukogu Venemaa vastu. Selle võitlusega päästsite teie mitte ainult Venemaa, vaid ka yleilmse revolutsiooni. Teie võrdlematu mehisus ning vaimustus, mis valmis kõigiks ohvriteks, milledega viisite lõpule selle raske võitluse, annavad revolutsioonilisele noorsoole mehisust tema võitluses kapitalismi ja kodanliku riigi võimuga. Teie lahingud ja teie võidud annavad talle hiilgavat eeskujut, mille järel ta käib, kui ka temale jõuab kätte otsustava lahingu silmapilk.

Elagu Nõukogu-Venemaa punane sõjavägi.
Elagu revolutsioonilise proletariaadi juht — Kommunistlik Internatsionaal.

Elagu Noorte Kommunistlik Internatsionaal.

Noorsoo kommunistliku Internatsionaali täidesaatva komitee aruande kohta

Kuuland ära aruande Berliini kongressil valit noorsoo kommunistliku Internatsionaali täidesaatvalt komiteelt, konstateerib II kongress:

Berliini kongressil vastuvõet noorsoo kommunistliku Internatsionaali programmi propa-

ganda vallas on täidesaatev komitee toimind suure ja viljarikka töö keset noorsoo proletaarlike organisatsioonide ja keset töörahva noorsoo laialisi masse, mis võimaldas noorsoo yhingute tugevdamise ja selgimise. Pidades energilist ettevaatiikku võitlust tsentriste ja sotsiaal-isamaaliste noorsoo organisatsioonide vastu, mõjus täidesaatev komitee suurel määral kaasa, et suur arv säärase yhingute liikmeid yle läks noorsoo kommunistliku liikumise ridusse.

Sugugi vähem tähtis polnud täidesaatev komitee töö Kominterni II kongressi määruste teostamisel, iseäranis 21 leppe-punkti teostamisel üksikute maade kommunistliku parteide loomisel.

Kongress konstateerib täidesaatev komitee töö viljakust tugeva rahvusvahelise organisatsiooni loomisel, sideme korda säadmisel üksikute maade vahel, rahvusvaheliste väljaastumiste tugevdamisel, rahvusvahelise kirjastuse laienemisel j. n. e. See töö mõjus suurel määral kaasa sellele, et praeguse aja noorsoo kommunistlik liikumine — teisim olles Berliini kongressi eel-est ajast — juhatab vastupidavalt ehitet rahvusvahelist organisatsiooni. Täidesaatev komitee töö, mis jõndsalt edenes kõige raskemais tingimuses, teenib II kongressi yldist tänu.

Abijõudude suur puudus, paljude täidesaateva komitee liikmete tööst osavõtmatus takistasid siiski komitee tegevust. Täiesti puudulik toetus üksikute yhingute poolt ja rahalised kitsikused raskendasid ylessäet kysimuste lahendamist uskumatult. Sellega seletub rida puudusi aruandelisel perioodil, milliseist peab loobuma omas töös tulevane täidesaatev komitee.

Yhingute sisemise elu systemaatilise uurimine ja alatine plaaniline käsitus nende töös oli liig-nõrgalt arenend. Liig tähelepanuväärita oli täidesaateva komitee tegevus, juhatus otse-lliini seletuse ja yhingute toetuse vallas rahvusvahelises masstaabis, ja samuti masseliste orga-

nisatsioonide majandusliku võitluse kysimuste tundmaõppimise vallas. Hariduslikus töös pandi ainult alus systemaatilisele tegevusele. Komitee ei teind kyllalt täielisi kokkuvõtteid ega kasutand rahvusvahelise liikumise eesmärgiks yhingute töö ja võitluse praktilisi katseid üksikuil mail. Ta ei saand kyllalt parajal pilgul aru K. P. ja N. K. Y. vahekorra muutuse tarvidusest, ja selle tõttu jäi tegemata tarviline töö selle kysimuse õigesti ylesseadeks rahvusvahelises masstaabis. Puudus kiidel side ja tegelik koostöötamine komitee, N. K. Y. ja Kominterni täidesaateva komitee vahel. Tolle sideme loomiseks tegi N. K. Y. täidesaatev komitee liig vähe jõupingutusi. Shurnaal „Noorsoo Internatsionaal“, millisel oli juba tuntav propagandiline väärtus Noorsoo Internatsionaalile, ei olnud veel rahvusvaheline juhtiv orgaan.

Lõpuks konstateerib kongress komitee viga N. K. Y. II kongressi kokkukutse koha kysimuses, mis osalt seletetav rahuloidava sidepuudusega Moskva vahel ja poliitilise seisukorra tähelepanemattusega.

Arve võttes tehtud töö-perioodi ja õpitunde, konstateerib N. K. Y. II kongress liikumise kavakindla keskenduse tarvidust ja kutsub liitund sektsioone yles suuremalle, kui siiaamaani ylesnäidet täidesaateva komitee toetuselle.

Kommunistliku Internatsionaali III kongressi aruande kohta.

Ära kuulates sm. Trotski aruande Kominterni kolmandast kongressist, võtab noorsoo kommunistliku Internatsionaali II kongress täieliselt ja ilma vasturääkimiseta vastu kolmanda kongressi otsused ja kohustub koondada kõik yhingud Noorsoo Kommunistliku Internatsionaali ning teha kõike võimalikku Kominterni kolmanda kongressi otsuste viibimaks elluviimiseks ja nende laialiseks valgutuseks töölisnoorsoo massidelle.

Kes on parem kommunist

Viis, kaheksa aastat tagasi oli paremaks kommunistiks see, kes põrandal all tööliste hulgas tsaari vastu mehiselt agiteeris, luues salaringikesi.

Ravolutsiooni algusel, veebruaris, oli paremaks kommunistiks see, kes rahvast tsaari vastu viis.

1917 oktoobris oli paremaks kommunistiks see, kes võitles meie linna uulitsail kodanluse kokkuleppe valitsusega.

See järele oli kahel viimsel aastal paremaks kommunistiks see, kes sõjaväkke läks,

pyssi kätte võttis ning kytina, kommissaarina ehk komandöörina võitles väerinnal tööliklassi asja eest.

Nyyd on silmapilk jõudnud, kus paremaks kommunistiks on see, kes oma kätega välja toob, ehk kihutab teisi yles välja tooma puid, kivisytt, terast, vilja ja moona, — kes ehitab meie nõukogude vabariigi majandushoone alust. Ning sellele ylesandele peame pöörama kogu oma tahtmise, kogu oma arusaamise.

Leo Trotski

Noorte kasvatus

Noorte päralt on tulevik, noored on sõjavägi, kes vahetab vana kaadri; kes kommunismi teostab. Nii kuuleme igalt poolt. Ses suhtes meie arvamised lahku ei lähe. Meil on aga teine kylg ja see on, kudas noori tegevusse tõmmata, kuidas neid kypseks teha nende ylesannete täideviimiseks. Meie teame, et noorte organiseerimine ja kasvatamine peab massiline olema. See töö peab kohtadel ärateltud saama. Töö — massise neses. Noori tuleb tõmmata poliitilisele, hariduslikule ja majanduslikule tegevusele; samuti tuleb neid fyysiliselt painduvateks kotkateks teha, kelle tiivad tugevad lennuks, kel praktilised kogemused, värske vaim ja värske mõistus. Kõik see noorte revolutsioonilisus, nende kotkalend ja nende võimas rahvakaard jääb utopiaks kui pole kõrvaltõuget, et seda myhisevat noort massi liigutada ja käenäitel teed puhastada. Noortele on tarvis omad noored juhid, omad punased kindralid, omad komandöörid. Praktiliste kogemuste abil ja lainetavas elus kasvavad kyll ka juhid, kasvavad aeglaselt, kasvavad sarnased, kes noorte jõudu myhava vooluna liikuma panevad, kuid kuhu poole, mis sihis, — see on hoopis teine kysimus ja seda otsustada on raske. Pidada aga vetevoolu, kui ta myhiseva ja voolama pandud, on raske: ta murrab teelt paisud, tammid ja uhub kõik enesega kaasa, nagu kevadene vetevool hariliselt. Siin kergibki päevakorda juhtide, organisaatorite kysimus, kes realiseeriks selle myhiseva laine, kes juhiks ta õigesse rööpasse, kes tuld syytaks jne.

Kas meil neid organisaatoreid on? Liigvähe — ja massi kohta, mis olemas — peaaegu ei olegi. Neid tuleb samast massist kasvatada, arendada. Mujalt neid võtta ei ole. Praktilise tööga kasvatada on liiga pikk aeg, ja ka praktilise töö jaoks on tarvis organisaatoreid, nii et siin tahtmata kysimuse ees seisad, et neid on kiiresti tarvis valmistada ja paraku juba täna; homse päale edasi lükata ei saa.

Nagu ma kuulnud olen, ongi noorte keskbyroo kayatsend kursusi organiseerida spetsiaalselt noorte jaoks. Seda mõtet tuleks toetada ja elustada. — Hariliselt jäävad mõtted mõttiks ja plaanid plaaneks, kuid noorte kysimuses meie seda nii jätta ei või: meile on see eluline kysimus ja noorte kool olgu meie päeva ylesandeks. Noorte kool — siis olgu kool.

Kysimus on, mis peab see kool pakkuma, mis laadiline ta peab olema. Ta peab andma organisaatoreid. Olla organisaatoriks, on tar-

vis teoreetilised teadmised ja praktilised kogemused. Teooria ja praktika valmistab neid.

Teoreetiliselt on tarvis maha kiskuda vana arvamine Aadamast ja kiriku võimest; seks tulebki esimeses järjekorras — looduse ajalugu ja usukysimus eeskavva võtta. Edasi. Oleme yhiskonnas, kus meil tööd teha tuleb, nii et eeskavva tingimata peab võetama yhiskonna ja majanduse arenemine; siis töötavad noored nõukogumaal praegusis tingimuses; selleks tarvis tunda nõukogu korraldusi kõigis ta harudes, mis noori eriti puudutavad. Siis läheb töötaktika, kus tarvis tunda noorte võitlustaktikat ta ajaloolises arenemises, siis organisatsioonilised võtted jne. Kõik need tulevad eeskavva võtta. Meil on tarvis kiiresti teadlikke tegelasi valmistada.

Seda tähelepannes arvan ma kui noortele lähedal olija õpeplaani asjus järgmist kava panna:

VNK Yhingute eesti sektsioonide kolmekuulise kursuse õpeplan.

1. Looduse ajalugu (ilma kehade, maa tekkimine, elu tekkimine maakeral, inimese tekkimine ja arenemine) . . . . . 20 tundi.
2. Yhiskonna majanduslik arenemine (esialgne yhiskond, feodaal- ja kapitalistlik yhiskond, algunde märgid, vastolud, klassivõitlus, imperialismi ja kapitalismi langemine ning kommunistlik kord) . . . . . 24 "
3. Nõukogulik ehitus ja V. S. F. V. Konstitutsioon . . . . . 20 "
4. Venemaa revolutsioon V. K. P. ja Komintern (1905 ja 1917—21 a. revolutsioon V. S.-d. F. P., enamlased ja vähemlased ja teised parteid. V. K. P. ja 1917 a. revolutsioon, Komintern ja ta tähtsus) . . . . . 24 "
5. Põllumajandus ja tootluskysimus . . . . . 20 "
6. Ametyhisused ja kooperatiivid . . . . . 16 "
7. Kirik ja kool . . . . . 16 "
8. Nõukoguvallitsuse majanduspoliitika . . . . . 12 "

9. Nõukoguvalitsuse rahvavariduse poliitika . . .	12	"
10. Rahvusvaheline noorte liikumine (ajajärgud: 1886—1907 ja 1907—1914 a., sõjaajal, Berliini kongress, Noorte Kominterni programm ja noorte liikumine üksikute maade järele) . . .	18	"
11. Noorte liikumise ajalugu Venemaal	10	"
12. VNKY programm	12	"
13. Organisatsiooniline ehitus VNKY põhikiri	28	"
14. Poliithariduslik töö (alused ja meetodid, poliithariduse organisatsioonid ja partei, klubi, poliitilise kirjanduse koolid, agitatsioon jne.)	20	"
15. Noorte yleldine ja tehniline haridus	16	"
16. Noorte fyysiline kasvatus	12	"
17. Noorte kirjandus	8	"

Seega oleks õppust 288 tundi, kui arvata igapäev neli tundi, teeks see 72 päeva välja. Loomulik on, et pääle teoreetilise töö tuleb ka praktilises töös näitusi anda jne.

Seda õpekava harutusele andes, arvan tarvilikuks veel paar praktilist näitust, kuidas kurgust siiski läbiviia, tähelepanes seda, et meil võimata on sarnaseid kursusi paljuis kohtis avada, kuna tarvidus õige suur nende järele olemas. Meie noorte mass on põhjaraionis,

Siberis, Kaukaasuses ja Krimmis ning tegeliselt oleks neis raioones ka koolid ellu kutsuda; et aga meil algul ehk yhe kooliga tuleb tegemist teha, siis tuleb otsida syndsam koht. Massiliselt oleks see kohasem kas Siberis ehk põhjaraionis, kuid tööjõudude — õpijõudude suhtes, kas Moskvas ehk Peterburis. Ma isiklikult paneks kaks viimast kohta kaalumise alla: kas Moskva ehk Piiter. Jõude oleks neil mõlemis kohtis ehk võimalik saada. Siin tuleb aga tehniliste korralduste pääle tähelepanek pöörata. Moskvas meil ei ole tehnilist ega majanduslikku aparati, ei ole ka õpiaparaati, kes selle läbiviimise oma pääle võtaks, kuna Piiteris on meil Kõrgem parteikool ja seda peame ka siinkohal ärakasutama. Yleydiselt tuleb meil tegevust kontsentreerida ja seega võiksime tarvitada parteikooli aparati. Toitluselt ja ruumiliselt võiks õige lihtsalt yleval pidada kursust parteikool, samuti ka õpijõudude poolest. Siin tuleb ainult rahaline kylg, mis noorte byrool yks kõik on, kuhu ta seks otstarbeks teatud summad annab. Noorte byrool ei oleks siin muud tarvis kui parteikooliga läbirääkida, määrata kursuse juhataja ja tarvitada juba olevat aparati.

Nii et loomuliselt tuleb kalduda Piiteri poole ja kursuse tööga algust teha.

Kysimus on veel kuulajate komplekt. Siin võin jällegi tähendada, et kui kuulajaid on 20—40, siis võib julgesti tööle alata. Võib ka yle 40 olla. Jaotus tuleb läbiviia yleriiklikult. Paremaks ajaks peaksin talvise aja. Nii tuleb see rutuliselt otsustada, mida ka ylevenemaaline eesti noorte konverents ehk teeb.

Ratio

Keelelisest kysimusest *)

Ma pole erik ega kompetent keele alal, vaid varustet ainult loomulise peene keeleinstinktiga ja terava tähelepanuga, kuid seepääle vaatamata tunnen tungivat vajadust osavõtta vaidlusist keelekysimuses.

Keelekysimuse ja yldse trykisõna toodangu keelele on pöördud vähe tähelepanu. Keelest on hoolitud liig vähe, tihti mitte sugugi. See on peetud tähtsusetaks kõrvaliseks asjaks; millest ei maksa kõneldagi. Sellest tingitudki konservatiivsus, lohakas ja ebajärjekindlus keelen ja reaktioon uue ning parandet keele tarvituselevõtul.

Lugedes meil ilmud aeglehti, raamatuid ehk kuukirje (väljaarvat viimased numbrid „Noori

Kommunaare“, kon paiguti äärmised uuendused läbiviidud) valdab ääretu kurbus ja pahameel: mitte elementaarist korrektsustki pole meil keelen. Yks kirjutab nii, teine teisiti, kuis aga juhtub ja kuis kellelgi tarkuse ballasti raskus.

Me isaisad ja emaemad pidasid selgeks, arusaadavaks ja õigeaks keeleks piibli, jutlusraamatu ja lauluraamatu keelt; me isad ja emad, lugedes lehti, raamatuid ja muid trykisõna toodanguid uuen ja parandet keelen, ei uskud enam piiblikeele ilmeksimatusse, kon meid noori juba lapsena naerma ajas, kui veerisime aabitsat ja piibli eestlähelt: „See on se jumala sanna jne.“

Ajaga muutub kõik. Ei ole midagi pysivat siin päikse all. Kõik synnib ja tekkib selleks, et kõrd jälle hävida ja aset anda uuele j noo-

*) Avaldame järjekorras vaidlusainena, jättes autori kirjaviisi muutmata. *Toim.*

rele, kon see ka omakorda peab aset andma veel uemale ja nooremale. Ja nii ikka edesi lõpmatuseni, kunni pysib inimsugu ja maakera ilmastik-taimestik soodne elavolevuste sigimisele. Ja teisiti see olla ei võigi. Sest igasugu seisak, yhen kohan tammumine ja enesega rahulolemine on kiire tagurpidimine ja jõuetuse tundemärk, kon terve ilm ja aeg läheb oma-soodu edesi ega hooli sellest, kas üks väike kätputäis rahvast yhen suudab ehk tahab tulla või ei. Kas elu ehk kõdumine, kas tulevik, ehk ei mitte midagi! Teist teed ei ole...

Rõõmustavalt on „Noorte Kommunaaride“ keel paiguti äärmiselt „uus“ ja radikaalne, täiesti vastav noorte revolutsionääride hingelule. Ja teisiti see olla ei võigi. Otsides teeme sihti vigu, kaldume siia-siina, kuid see on pälatamata. Las lainetada hinged otsimiste ja laksipidi mõtlemiste viirus, see ei lase sammeldada, kõntsa paatuda hingi ja mõistust! Mitte midagi tegemine on tagurpidimine.

Õige võõrastavana ja veidrana tunnub Magnus Lindvesti kirjutus „Noorte Kommunaaride“ 10—11 numbris kon nõutakse, et uue ja parandet keele kõrval veel pysima jääks vana labane keel, (ja muidugi vanad visgased vormid kah!) mis oleks eriti määrat asunduste noorile. Äge kompromiteerige end ega yldse asunduste noori! Äge hinnake kõiki oma ahtakese mõistuse ja väheste teadmiste tagavara järele. Asjata kardate, et neil, kellel uutest keelevormidest aimu ei ole, mida kyll kirjanduse sõprade kohta keegi ytelda ei või, parandet keelen kirjutet kuukirja kohta vähem huvi oleks, kui siis kon ta endisen labasen keelen oleks. Muidugi läheb „uus“ keel vanast mitmeti lahku, lähineb rohkem kõnekeelele, kuid paiguti eraldub tast uute sõnade ja vormide ning väljenduse suhtes. Ent kirjakeel on jo ykskord ometi midagi muud, kui igapäevane kõnekeel. Ja mitte ainult eestikeel, vaid yldse kõik. Igapäevane kõnekeel on harilik ja seega ka igapäiviseis rõivis, paigatud rõivis, kirjakeel aga rohkem haruldisem ja seega pidulikun ehten. Meil tööimesil muidugi vähä aega, kui nahti saame lugemiseks, tahame tast ka palju nautida ja nõuame, et oleks ta ilus igapidi ja väärtuslikule sisule oleks vastav väljendus. Ärgu pakutagu siis midagi halba! Ja millal tahetakse tutvuda ja harjuda uute vormidega, kui ikka ja aina nõutakse, et labast ja vigast keelt niikaua saaks tarvitet, kunni uued vormid saavad yldiselt tarvitusele võetud? Midagi ei saa õppimata. Kõiki peab surmani õppima, isegi emakeelt.

Ilma vaevata ja pysiva töötä pole keegi ilmas edesi jõudnud ega midagi väärtuslikku saavutand. Poliitilise sisuga raanatud on jo kirjutet kõik õige vanan labasen, vigasen ja lohakan keelen, siis peaksid need Magnus Lindvesti oletamise ja väidete järele olema kõigiti kohased asunduste noorile. Ent kui needki seisavad lugemistubaden lahtilõikamata, siis peab viga otsima pigemini mujalt.

Asundusin on paljud noored, kes saand hariduse Vene kooliden, hakand ohtrasti venekeele sõnu tarvitama kõnen ja yldse armastavad omi mõtteid pigemini venekeelen avaldada, põhjendaden sellega, et venekeel olla kõlaliselt palju ilusam jae. Pyydgem siis kõik teha, et ka eestikeel saaks sama ilusaks kõlaliselt. Õppigem ja otsigem uusi sõnu ja vorme; järeltulevail nooril on siis juba tarvitada kõigiti kultuurrahvale vastav keel. Las tõstavad kisa vanad — ka vaimlikult vanad. Muide, ongi harilik, et iga uus asi tunnub esiti imelik ja veider, millele sõditakse esialgu käte ja jalgadega vastu, kon mõne aasta pärast ilma temata elun läbisaamine mõeldavgi pole. Kui Ahrens päästis eestikeele saksa pappide ikkest siis, tõstsid kooliõpetajad ylemaalist kisa, et see olla „yks undrehti ja vastooksa teggemine“; samuti kisavad ka nyud mõned mannetud, kes ei jaksa raudse ajaga sammuda yhen.

Kehvus pole kellegi voorus. Teadimatus on pimedus. Korraldetagu igal pool kirjanduskoonõiekuid ja referaate. Käsitetagu ja sõelutetagu „Noored Kommunaarid“ sääll igakylgselt ja põhjalikult läbi. Ja kui kedagi ei leidu, kes seletaks uued sõnad ja muud arusaamatused, märgitagu need paberile ja saatetagu toimetusse, kyl toimetus naad järgimisen numbrin põhjalikult selgitab. See oleks samm edesi. Kuid milgi tiigimisel ärgu keegi nõudku, et peaksime tagasi pöörama vana vigase ja labase keele juure. Muidugi võib mõneden asundusin olla arvamine, et „punased ja kommunistid“ on eestikeele oma aru järele nii „solkind“. Kuid kui neil võimalus oleks tutvuda valge Eesti ilukirjandusega, siis nad alles näeksid, missugune see „uus“ keel õieti on ja kui kaugele nad on maha jäänd keelelisen suhten.

Keeleuendusliikumine on sääll seekohaste eriteadlaste juhatusel täien hoon ja areneb pyrimata edesi. Pyydgem siis meiegi sen suhten edesi sammuda. Muidu võib asi kujuneda nii koomililiseks, et me õigesti tarvitada oma emakeeltki ei mõista.

S. asundusen.

Silver Voldi

Marxile

Oo, lövi ... vahva terassooneline
gigant, suur mõttelendur lä nud aegadest.
Meil päiksekauged tippe avad, mainid sest,
kui raske võita vaba lend, -- too tulinooleline.

Sa sammas, murdumatu, - kõiges ärkav...
On puurind tuleviku uttu suur su valem hing,
kui mõök, rakett, kui ahmav mõtteling.
Aeg päevi kerib. Näen, su kyli tärkav ...

Aiu Rannaleet

Jaan Linder

Põrutavana lõõgina tundus lugijaile, veel põrutavamana aga kaastöölisile ja ligemaile seltsimehile Jaan Linderi lahkumisteade. Noor energiline kaasvõitleja parema ilmkorra eest töötas anda tulevikule veel palju, nagu töötas anda tulevik temalegi palju, palju enamat kui tänamata minevik ja karm olevik, mine osaliseks said Jaan Linderi viimised ja yhtlasi ka ta eluea õitsengu aastad.

Pole võimalik kirjutada sm. Jaan Linderi täielist biograafiat, sest puuduvad selleks lähemad teated, täielisemad andmed ta nooruspõlvest, nagu puudund ja puuduvad paljude teistegi langend ning veel võitlevate revolutsionääride kohta täielised teated, tarvilised faktid nende eluloost.

Revolutsionääril pole alalist kodukohta, pole alalisi kaaslasi, s. o. sarnaseid kaaslasi, kellega ta pikemat aega saaks viibida koos, saaks lahingus sammuda võitluse algusest lõpuni. Tema asupaik on alati uus, uute ja igavesti vanade kaasvõitlejate ning sõpradega, kes vahelduvad iga uue kodukohaga, iga lahinguga, iga päevaga ... Vahelduvad, kuid on siiski kõige lähemaiks sydamesõbraks, kel yhised vaated, yhised aated, kes sammuvad yhiselle sihile. Et säärasis tingimuis, säärasis oludes need sydamesõbrad ei tea oma keskelt varised kaaslase elulugu, on loomulik. Pole eilju juhust olnud, pääle lyhikeste episoodide, elada kaasas oma seltsimehega, pole võimalus olnud uurida ehk juurelda ta mineviku kallal. Pole seltsimehel mahti ega tahtki olnud seda jutustama hakata oma kaaslasile, sest igal tõsisel revolutsionääril, igal ideelisel võitlejal on ikka ja

alati ylimaks asjaks yhine asi, mille varju jäävad kõik isiklikud huvid ja yldse, mis puutub isikusse, nagu biograafiagi.

Wähem, kui ykski teine revolutsionäär, kellega olen olnud kokkupuutes, elas Jaan Linder oma isikulle. Tema huvid olid yhiskonna huvid, tema töö, tema mõtted, ta pyyded, kogu ta olemasolu oli pyhendet täieliselt yhiskonnale, töörahva võitluselle, vabadusideele, tuleviku probleemidelle! Ja neile probleemidelle andudes ei raatsind Jaan Linder jagada oma isiklikeks huvideks, isiklikuks asjaks ainustki pilku. Nagu yldse isiklikest asjust, hoidus Jaan Linder kõnelemast oma minevikust, hoidis kiitlemast tehtud tööga, kuigi tal seks põhjust oli. Nagu poolkogemata pudenes vahest ta jutulõngast, juureldes yhiskondlikkude probleemide kallal, mõni sõna, mis puudutas kaugeltki ta minevikku.

Juba noorena poisikesena, alles 12 aastasesena, pidi ta oma tööjõudu koolivaheaegadel myyma kurnajaile, pidi minema vabrikuvärvate taha end pakkuma, et rahuldada pisutki omi kelvi ylespidamise nõudeid. „Annad sõrme kuradile, võtab ka käe“, ytleb vanasõna. Ei pääseid Lindergi enam valla vabriku myrgisest õhkojast, mida põlgas lapseliku, kuid sapise vihaga. Kapitalistlik kord, mis lasus needmisena töölistklassil, tõudis ka Linderilt ta paremad pyyded ja unistused omale ohvriks. Ta pidi loobuma edasiõppimisest koolipirgil ning anduma täieliselt orjuselle, sest tahtis elada, ja elamiseks võis proletarlane minemum võimalusi ainult siis saada, kui pyhendas end täieliselt orjuselle.

Võideldes eluraskuste ja kitsikustega, ei leppind noor energiline vaim ega v. inudki leppida tolle sumbuud õhkkonnaga, milles vägivaldselt oli sunnit viibima. Ta otsis väljapääsu. Otsis suuris raamatukogudes suurte meeste teoste keskelt, otsis uulitsal, otsis tänaval, otsis urtsikutes, otsis avarais saalides igatseva publiku ja leegitsevate oraatorite keskel, pyydes ikka kõrgemale, ikka kõrgemale — tähtede poole. Otsis ja leidis ...

Oktoobrirevolutsiooni lainega avarusse jõudes, asub noor võitleja ja unistaja parema ilmkorra eest reamehena selle kaitsele, ja nimelt ajakirjaoduse alal. Kes luges 1918 a. Tallinnas ilmuvat „Töölist“, see mälestab neid 18 aastase noormehe vaimustavaid ja sytitavaid kirjutusi, mis ilmund Jaan Linderi (Mädasoo-Jyri) allkirjaga ja mis löid kodanlasi valusamini, kohutasid neid enam kui punaväelase pyssitikk, kuigi nad ka viimase ees olid kabuhirmus.

Ent noorel võitlejal ei tulnud kaua päikest näha. Peagi katsid selle paksud reaktsiooni pilved ning noor võitleja oli jälle vangis, esiteks vaimlikult pärast ka fyysiliselt. Saksa okkupatsioonivõimud sundisid ta põgenema oma vahipostilt, ent eesti vastsyndind „demokraatia“ kinkis talle tyrmikongi. Säält pantvangina vabanedes ja Nõukogude Venne pääsesdes, võis näha ta jälle päikest, mida oli otsind. Nyud võis ta jälle vabalt liikuda, vabalt kõnelda ja — mis ta ylim lõbu — vabalt kirjutada.

Kuis rõõmustas, kuis leegitses noor vaim! Igapäev kirjutas ta „Edasile“ sajad read kyll vägivallast mis, ta näind „demokraatia“ piinakongis, kyll töörahva pyydeist ja ideaalist, ning kõige see juures jatkus tal energiat oma ylevoolavat vaimu, omi tundeid valada kunsti-vormi, oli tal loomissuudet ilukirjanduseks ning luuleks. „Edasi“ lugijaile on ta nende kaudu ylituttav.

Tõsi, olude sunnil pidi Jaan Linder peagi loobuma ja peaaegu täieliselt loobuma oma armsamast tööpõllust — kirjanduslikust tegevusest. Kuid siin ei rehkendand ta jällegi oma huvidega, vaid painutas need sellele, kus pidi olema kasulikum yldiseks asjaks.

Siiski pyydis ta, niipalju kui see võimalik oli, ka kirjanduslikul alal tegutseda. „N. K.“ lugijaile on J. Linder tuttav mitmete ilukirjanduslikkude töökestega. Pääle oma nime kirjutab ta veel varjunimede Mädasoo Jyri ja Homo all. Ta kirjutasis on temperamenti, on ylevoolavat jõudu, mis lubasid temalt tulevikus palju. Temaga kaotas proletariaat yhe oma parema eelvõitleja, proletaarne kirjandus aga yhe tugevama jõu. Kaotas kyll kui isiku, kuid ei kaotanud ta vaimu, ta eeskujut. Teed, mida rajas Jaan Linder talle omase energia ja visadusega, sammub proletariaat edasi, pyydes ikka kõrgemale ja kõrgemale — tähtede poole, sinna, kus

koiduema õitest õues
asub elu kodupaik.

Oskar Kullerkupp

Mõistatus

K-ga hariduse andjaks on rahvale,
S-ga maitsevuse andjaks toidu kõrvale.
Tagast lugedes saab esimesest hoburiist,
aga teine harva õnne toob sul vist.

Kapten

Meri on all, paks udu on pääl —
 Ja myhavalt kostab vaid lainete hääl.
 Uus kindlasti ehitud, rauane pääl
 Laev kiikumask mässavi lainete pääl,
 Ja kohisevad tumedalt lainete vood,
 Kui kaugusest kostaksid muusika lood.
 Kord näib, kui laeva nad kätele võtaks,
 Kord jälle kui armuta merre ta mataks.
 Kuid kapten me laeval on osav. Ta rind
 Ei kohku, kui myhiseb merevee pind.
 Nii kindlasti sihti ta õigesti hoiab,
 Et laenetest läbi laev rannale jõuab.

*

Meri on all, paks udu on pääl —
 Myhavalt kostub vaid lainete hääl.
 Paistab, kui oleksid laevale teel
 Sihid kõik täiesti kadunud eel:
 Reisija yle see laenete mäe
 Laeva päält udu sees sihti ei näe.
 Tunda on ainult, et tormitsev meri
 Laevaga sõudes on kindlasti peri.
 Pilved on pääl, meri on all —
 Taha jääb laevale tormine vall.
 Laenetest läbi laev reisiteel sõuab,
 Randa kord kapteni juhil ta jõuab.

Rudolf Grossberg

Teerajajad

(Pyhendet noorile kommunaarele)

Teid peavad kivid ja kännud, —
 sood, põhjatu sygavad veed;
 ei siiski te kahtlema jäänud,
 vaid visalt nyyd rajate teed.
 Sää! võimata kahtlema jääda,
 kus tegevust ihaldab rind,
 sest elutee uueks peab saama
 ning laiemaks uudismaa pind.
 Ei takistust tuua või tööle
 teil vägevad looduse väed;
 kus pyyate yhisel meelel,
 sää! langevad kaljud ja mäed.
 Nii mitmestki raskusest yle
 teil rutata, vennad, saab veel —
 kuni kord veduri vile
 past tunnistab seisakut teel.

Magnus Lindvest

Jse

Inimene, mis sul puudub elus,
 ise ilmast otsi, nõua:
 seistes sihile sa kunagi ei jõua.
 Ammugi on yles leitud tõde:
 taevast midagi ei anna jumal —
 nagu soovib laisk ja palub rumal.

Joh. Viedemann

Pärast lõikuskuud

On viimseid kõrgeid käike päike kuumav käinud,
 ei enam rõõme tulihelgeid sigi. —
 Ju kuldist kahvatust mets toonud ligi,
 ja kõrte-okkalisteks väljad läinud.

Kord ometigi möödunud leil ja higi,
 mis suvipikal päikseajal näinud!
 Nii vaikselt loobumisel lillekõhnad vainud,
 ent viimne laul ja lust veel kõlab armsastigi.

Oo päevi neid nyyd helevalgeid, õhulikke,
 nii piimaseid õhtu uduga,
 neid roosaid, rõõske hommiktunde pikke ...

Ja õhtu verevust, kui tuule kaduga
 on vaikus täitnud haabe sammastikke.
 Taas kõik — ka yksik lehtki tardund õhtuga,

Ain Rannaleet

Videviku surm

Jube uni kestis veel.
 Oli hukkund Videvik.
 Tundus ime-imelik:
 kuis võis surra jooksu teel
 Videvik.

Langes vete ääre kuu,
 värvis kollasmürgil vee.
 Ainult yksik: he-he-hee!
 Kriiskas kull, ja nuttis puu
 ääres vee.

Tina õudus valdas mu:
 Kuis võis hukkku Videvik;
 kuis võis valgus salahk
 heita taevast blondi kuu.
 Imelik!

Kaugel huik: hu-huu! hu-huu!
 Vihmakass: teole, peole!
 Kuulin kukkumisi kito ...
 Kadund Videvik, ja kuu
 peitnud näo.

A. N.

Teel igavikku

Johannes Viedemann

(Järg)

Nukralt sõelusid inimesed nyyd kõik maa-päälsed valitsusasutused ja eramajad läbi. Seisatasid metsis, põldudel, vaatasid merele, aga kusagil ei paistnud Õigus. Kurvalt pöörasid nad tagasi Aja juure ja kurtsid:

„Me läheme hukka. Terves ilmas pole Õigust, keegi ei ole teda näind, temast midagi kuulnud; keegi ei tunne teda ega tea kus ta asub. Ütle kust peame teda otsima?”

Aeg vastas:

„Miks teie Õigust kaugelt, tundmata koh-tist otsite? Otsige oma sydamest! Kui te oma sydamest otsite ja leiate, siis ongi ta leitud, kui teda sääl ei ole, siis pole teda teie jaoks ku-sagil.“

Inimesed hakkasid nyyd Õigust sydamest otsima. Nad leidsid säält kõike millest kaugelgi olid kuulnud. Sääl oli Kurjus kõige oma vä-hemate vendade — Omakasu, Ihnuse, Ahnuse, Pettuse, Vale ja Silmakirjalikkusega. Õigust ei olnud yheski sydamenurgas. Ainult mõni yksik leidis märatsevast kurjusepesast pisikese, vae-valt märgatava Õiguse, kes kurjuse vastu äge-dat võitlust pidas.

Suurem osa inimesist ei leidnud aga oma sydamest selle Õiguse hakatustki, aga nad ei jätnud otsimist järele, et Aeg neid enesest maha ei jätaaks ja nad hukka ei saaks. Otsides tahtsid nad Aja kaasas käia.

Kui nyyd yksikud, kes Õiguse leidsid, jälle A ja juure kogusid, kysis see:

„Kus on suurem hulk neist, kes Õigust ot-sima hakkasid?”

„Nad otsivad veel“, vastasid inimesed.

Aeg ytles:

„Kust otsivad nad veel, pärast seda kui Õigust oma sydamest ei leidnud? Silmakirja-lik otsimine ei päästa neid minu kohtumõist-mise eest. Kõik otsijad peavad maha jääma!”

Siis kysisid inimesed Õiguselt:

„Mis me peame tegema, et teekäik kergem oleks?”

Õigus vastas valjult:

„Tegema peate palju! Kõigepäält hakake võitlema Kurjuse ja ylekohtu vastu. Nõudke Vabadust, võideldge tema kättesaamiseks! Aeg õpetab teid, kuidas tarvis võidelda.“

Kõik ruttasid nyyd Aja juure. Nad polnud Õiguse valju tooniga rahul. Nad ytlesid Ajale:

„Õpeta meid võitlema Kurjuse vastu. Anna meile Vabadus!”

Yhtlasi aga kaebasid Õiguse pääle:

„Õigus keelab meile yhte ja teist. Ta ju-hatab ja käsib meid kui orje. Me ei taha tema käsualused olla. Me ei taha et õ i g u s meie yle valitseb. Anna Vabadus tema peab va-litsema:

Aeg õpetas:

„Niikaua kui teie minuga olete, ei pea keegi teie yle valitsema. Õigus ei valitse praegu teie yle. Ta takistab ainult, et keegi teie yle ja te ise yksteise yle valitsema ei hakkaks. Vabaduse saate siis kui Kurjuse, Ahnuse, ylekohtu, Pet-tuse, Vale ja nende poolehoidjad võitnud olete. Seni aga kui need tugevad ja võitmata, tundub Õiguse õpetuski teile raske.“

Inimesed nõudsid:

„Õpeta meid Kurjuse vastu võitlema. Me tahame ta võita!”

Kui nad nii olid ytelnud, siis hyidis Aeg:

„Elagu Võitlus! Sõda Ylekohtu vastu!”

See oli suur silmapilk. Kõik hakkasid en-did Võitluse vastuvõtmiseks ette valmistama. Võitlus, kes siamaani salaja inimeste kaasas oli käind, tuli nyyd avalikult rahva ette. Ta tõstis oma veripunase lipu kõrgelle ja igast ilmanur-gast hõisati:

„Elagu Võitlus! Elagu, elagu Võitlus!”

Missugune vägev hye!

Ta lendas riigist riiki, ilmakaarest ilmakaare. Tungis iga inimesse, igasse asupaika: hurtsi-kusse, keldrisse, koopasse. Igalpool hõisati:

„Elagu Võitlus!” „Sõda Ylekohtu vastu!”

Inimesed kuulsid Õiguse manitsemist ja kogusid Võitluse lipu alla. Muist neist jäi eemalle ja ytles kaheldes teisile:

„Te ei suuda Ylekohtu võita, ta on teist vanem ja kavalam. Ta on vägev, teie nõrgad. Võitlus viib teid möödapääsemata hukatusse.“

Lipu ymber kogujad ei kuuland neid kaht-lejaid, vaid uskusid oma suuri õpetajaid — Aega ja Õigust, kes Vabaduse saavutamiseks võidelda käskisid.

Maailma kuningriikide valitsejad kuulsid Aja vägevast võitlushyyet ja ehmusid. Nende alalised toetajad ja nõuandjad — Kurjus, Ahnus, Ylekohus asusid tegevusse, käskisid kuningaid kõiki olemasolevat kurjust ja kuningriigi sõja-vägesid kokku kutsuda, et neid Aja vastu saata.

Kuningad, kes Kurjuse alalised sõnakuule-likud teenrid olid, täitsid käsku.

Aeg läks aga peatamata oma rada ja hyidis vasta saadetud sõjavägedele, keda Kurjus juhatas:

„Tulge Ajaga kaasa! Elagu Võitlus! Sõda Ylekohtu vastu!”

Sõjaväed jätsid sõjariistad maha, lahkusid Kurjusest ja läksid Ajaga kaasa. Ainult kunin-gad oma suguvõsaga ei läind ja hukkusid!

Kurjus oma jnngritega põgenes. Viskas ära enesest senise kätte ja pugesi salaja Aja vägede hulka. Tasakesi ja ettevaatlikult hiilis ta kaht-

lejate juure, kes laisalt võitlejate viimseis ridus käisid. Sääli tundis ta ennast jälle kui kodus.

Võitlev rahvas läks aga Aja ja Võitlusega takistamata edasi. Ei olnud niisugust jõudu ega väge, mis nende edasisammumist takistada oleks suutnud.

Yksteise järele kadusid kuningad ja häviteti nende riigipiirid. Nende sõjaväed läksid Ajaga kaasa.

Kui viimne Kuninglik sõjavägi Aja poole läks, kuningas hukkus ja Kurjus põgenes, jäi Yõitlus seisma. Ta lõi oma lipu pysti ja surus selle varre maasydame. Tema juure tuli Yõit, tõstis käed võitlejate kohta ja ütles:

„Nyyd peab Rahu teiega olema.“

Rahu tuli ja inimesed võtsid ta hõisates vastu.

Aeg ütles:

„Sest silmapilgust, mil Rahu tuli, peate teie ka vabad olema!“

Need, kes esiteks kahtlesid, ütlesid nyyd:

„Ärge petke ennast! Teie pole vabad, vaid Öiguse ja Vabaduse orjad.“

Kurjus, mis kyll võidet oli, polnud veel hävitet. Ta elas Vale katte all Aja väe hulgas ja tegi salajat kihutustööd Aja ja Öiguse vastu. Ta sosistas alatasa rahvale:

„Vaba rahväga peab Önn olema. Kas teie teate, mis Önn on? Kas olete kunagi teda eneste hulgas näind? Kysige Aja käest, miks ta teid Önne juure ei vii?“

Inimesed kysisid kiusates Aja käest:

„Aeg, ytle miks meie önnelikud ei ole? Sa andsid Öiguse, Võitluse, Vabaduse, Võidu ja Rahu — anna ka Önn meile!“

Aeg vastas:

Önn on alati teie ligidal olnud, önn ka praegu. Te ei näe teda seepärast, et Kahtlus teid nägemast takistab. Saatke Kahtlus oma juurest ära, siis näete, kuidas Önn teile vastu naeratab. Kui aga önnelikuks tahate saada, siis peate Önne jaoks oma sydame ruumi tegema, peate säält välja ajama kurjusjätised; Ülekohtu, Vale ja Pettusega ei saa Önn koos olla.“

Seda kuuldes jäid inimesed nukraks. Nad teadsid, et Önne jaoks sydame ruumi teha ei saa. Kahju oli säält sootuks põliseid asunikke välja ajada. Aga Önne näha tahtsid nad siiski ja ütlesid Kahtlusele:

„Mine ära meie juurest, me tahame Önne näha!“

Kahtlus vastas:

„Ärge kuulake Kurjuse häält ega uskuge tema nõuandmist. Kurjus kihutab teid seepärast Aja vastu, et teie Ajast maha jäädes jälle tema meelevalla alla langesite. Ma ei või teie juurest lahkuda seni kui tema elab. Ainult mina suudan teid tema meelevalla alla langeda hoida. Kui mina lahkun, hakkab tema teie üle valitsema. Önne ei või keegi näha; ainult tunda võib teda, siis kui ta sydames asub.“

Inimesed said nyyd Kurjuse salaplaanist aru ja jätsid Kahtluse ajamata.

„Jäta Kahtlus meie juure“, palusid nad Aega. Ilma temata läheme hukka, temata eksitab Kurjus. Kyllalt, kui teame et Önn meie ligidal viibib.“

Aeg vastas:

„Önn jääb teie juure. Ka Kahtluse jätan teile, aga trahviks selle eest, et teie oma sydame ikka Kurjuse koopaks jätate, saadan sinna ka Igatsuse, kes teile alati Önne meele peab tuletama ja sellega teid oma sydame puhastuse päale mõtlema sunnib. Kui teie Kahtlusest lahkute ja Kurjusele sydames ruumi ei luba, siis lahikub ka Igatsus ja asemelle asub Önn.“

Inimesed aga ei suutnud Kahtlusest ega sydames asuvaist kurjusejätiseist lahkuda ja Igatsus jäi. Önn oli kyll alati nende ligidal, aga jäi nägematuks. Keegi ei tunnud teda ega teadnud kus ta on. Kurjus tegi endiselt salakihutust ja pyydis inimesile seletada, kui oleks Önne tundmatus Aja, Öiguse ja Vabaduse syyd, ja Kahtlus kulutas kõik oma jõu Kurjuse kihutustöö sumbutamiseks. Igatsus aga maalis Önne imeilusaid pilte inimeste silmade ette, näpistas nende närve, vangistas vahest kogu ergukava... Siis ei ölnud inimesed terved ega haiged...

Inimpere ligines Igavikule. Ta ei läind sinna kõndides tundmata keerkäigel, ei lennates pilvede ega päikese poole, kus Igavik ei ole. Ta läks Ajaga, keda Lootus kaua ette oli kuulutanud.

Teekäik oli nyyd kerge. Päale Igatsuse ja Kahtluse ei koormand keegi. Rahulikult käisid nad. Nende kaasas käis Öigus, kes esimesena julges öelda: „Nõudke Vabadust!“ käis Võitlus oma veripunase lipuga, mis yle maa lehvitses ja mille varras oli vajutet maasydame. Tema ymber oli Võit, Rahu ja Vabadus. Inimesed läksid Igatsuse, Önne ja Kahtlusega...

Kaugel silmipiiril hiilis nende järele Kurjus. Ta oli kyll võidet, aga mitte hävitet...

Sygistuuled

Sõudvad põhjast sygistuuled —
sõudvad põhjast salaja.
Sõudvad üle koltund maa
põhjast tulles sygistuuled.

Kuigi vaikind linde huuled
metsa koltund lehevõõs.
Siiski tuuli sygisõõs
julgelt laulu loomas kuuled.

Silver Voldi

Hymn

Olen mõõk, olen leek.
Ma valgustin teid pimeduses, ja kui algas
lahing, siis võitlesin ees esimeses reas.

Mu ymber lamavad mu sõprade surnukehad,
ent meie võitsime. Me võitsime, ent mu
ymber lamavad mu sõprade surnukehad.

Kesk piduhõiskeid ja triumfaalseid laule
kumisevad matuste koraalid. Kuid meil pole
aega ei rõõmustada ega kurvastada. Uuesti
põrisevad trummid; ees ootab uus lahing . . .

Olen mõõk, olen leek.

Heinrich Heine järele O. K.

Sygisööl

*Kuis aiju puurib minevikust mälestuse pilt —
ei unes olnud, ilmsi oli töö,
kui läksin yksi üle soo,
et leida öisel tunnil sihti tee le kusagilt.*

*Tee juhiks tarvitasin kaudselt udust aimamist
ja jutuseltsiliseks kulli ylbet laimamist.*

*Ei näinud täiskuu valgust ega tähti helkimist,
sest taevasväli kattis pilvivõõ;
ja mind, maailma valdas öudne öö.*

Siis kuulsin tumedalt yht häält hui joobnu kelkimist.

*Ja kolmat pauku uuest päevast oli vist
ju kell, kui kuulsin selgelt kikka teistkord kirghamist.*

*Siis nägin tähe ulksahtust ja veidi pikemalt
ta lendu läbi sygavuse öö.*

Kuis kärises siis pimeduse võõ,

ning valgus voolas jäena pilvi päält ja pilvi alt.

*Ja nägin viimaks tähe kõrval täht kuis sigines,
ning igaviku kaugusest Saturnus maale ligines.*

Mis magus värin liikmed pilguks nagu võti lukustas . . .

Kuis soonis kohama löi veri! —

kui tormimängust tantsiv meri —

kui täht oraatorina kosmose tribuunilt jutustas:

*„Poet ja proletaarlane! su eesmärk, õige siht on see
komeet, mis nagu saarlane ju rannal valgustanud tee.“*

Oo õnnis pilk, mil päike teisest päiksest vaimustetult vestis!

Kuis tagus syda, laulis muusa hing,

ja mõttekive pildus ajuling!

See nauding noorusverre kuumalt tardus — senni kestis,

mil joovastetult täht miitingul kui unest ärkasin

ja enda ees ja sihti selgelt, laia maanteed märkasin.

Oskar Kullerkupp

KROONIKA

Ringkirjaliselt

Kõigile VNKY K.-k. Eesti sektioonele

Kallid seltsimehed!

Teie ees seisavad rasked ylesanded sotsialistliku riigi ylesehitamisel. Neile ylesannetele peate endid ettevalmistama. Te olete alati olnud eelväena revolutsiooni kaitsel nii väliste kui sisemiste vaenlaste vastu. Te ohverdasite vabaduse kaitseks oma elu, tervist ja õnnelikke nooruspäivi. Te olete energiliselt osa võtnud nälgijatele abiannist, olete ennastsalgavalt töötanud meie vabariigi kindlustamiseks.

Et töö siiski kindlaima ja suuremaid tagajärgi annaks, on tarvis sellele ettevalmistust.

Nyyd, mil raugend verine võitlus ja lõppend süvine tööhooaeg, avanevad selleks võimalused. Talvisel töö vaheajal peame koguma uut jõudu oma muskleisse, et võiksime jätkata tööd endise eduga, peame täiendama oma teadmisi, et olla töö juures teadlik ning oma sihi juures kindel.

Neid teadmisi võime omandada õppides kas kursusel ehk kooles.

Venemaa Noorte Kommunistliku Yhingu Keskkomitee Eesti sektsioonide keskbyroo, kes töötab teiega käsikäes, on teile võimalikuks teind endatäiendamise. Selleks organiseeris ta VNKY Keskkomitee abiga Peterburis Eesti kõrgema parteikooli juure kolmekuulised kursused, kus õpetus algab juba käesoleva aasta lõpul. Neile kursustele võivad astuda noorteyhingu liikmed, kes komandeeritud vastava organisatsiooni poolt.

Kursuste algusest je kohtade jaotamisest teatame eraldi. Nyyd aga kutsume yles kõiki noorteyhingu liikmeid sõiduks valmis olema kursustele.

Keskkohd ootab teilt abi teadlikkude jõudude näol. Andke seda abi, siis oleme kindlad, et võidame ka raskel majanduslikul rinnal ning jääme lõpuliikeks võitjaks.

VNKY K.-k. Eesti sektsioonide keskbyroo sekretäär J. Rammus.

Organiseeritud noorte arv Siberis

Septembri algul lõppesid Siberis VNKY ylekuubermangulised konverentsid. Nagu aruannetest kohtil selgus, hakkab töö pääle suvist seisakut igalpool energilisemaks minema. Praegu on Siberis 43.000 yhingu liiget. Kuubermangu keskkohdis töötavad yldse 220 aktiivset tegelast.

Toimetusest olenemata põhjusel on oleva nri ilmumine märksalt viibind.

Toimetus

Rahvusvähemuste noorte keskel

Peterburi kub. noorte komitee juures asuv rahvusvähemuste sektsioon on viimisel ajal algand energilist tegevust. Iseäralist elavust on märgata läti ja soome sektsioones. Kõigis raioones peetakse läti organiseerimatute noorte koosolekuid, kus harutetakse noorte kysimusi. Soome noored on lyhikese aja jooksul Peterburi kub. organiseerind 40 yhingut, ligi 1000 liikmega.

30 augustil peeti ära esimene ylekuubermanguline soome noorte konverents, ning läti noorte konverents peeti 1. augustil.

Viimisel ajal asutati Peterburi komitee juure ka poola sektsioon ning nyyd on käimas elav organiseerimistö organiseerimatu noorte hulgas, iseäranis töökooses.

Eesti sektsioon kavatseb novembrikuu lõpul kokku kutsuda ylekuubermangulist konverentsi. Eeltööd on käimas.

Venemaa Kommunistliku Yhingu Eesti sektsiooni keskbyroo teatab seega, et 1. detsembril s. a. avatakse kõrgema parteikooli juures

Petrogradis

Kolmekuulised kursused

Venemaa kommunistliku noorsoo yhingu liikmetele-eestastele.

Kõik kursandid peavad kohale jõudma mitte hiljem kui 25 novembriks

Kohad on ära jaotatud järgmistele kuubermangudele:

Siberi byroole	10 kohta,
Kaukaasiale	3 "
Pihkvale	2 "
Moskvale	1 "
Ufale	1 "
Petrogradile	3 "
Novgorodile	2 "
Krimmile	2 "
Põhja-Dyynale	1 "

Ylelydse 30 kohta.

Eesti sektsioon

KIRJANDUSEST

O. Kullerkupp. Noorte Kommunistliku Internatsionaali II kongress (Moskvas 9—20 juulini 1921.) NNKY Keskkomitee Eesti sektiioonide Keskbüroo kirjastus. Peterburis 1921. 16 lhk. Hind 1500 rubla.

Kõnesolevas broshyyris antakse lühike, kuid selge ja kujukas ylevaade Noorte Kommunistliku Internatsionaali teise kongressi tööst ja tegevusest, yhtlasi on kokkuvõetud kõik otsused mis yleilmsel noorte kommunaaride kongressil vastu võetud.

Kuna meil mainit kongressi tööst ja selle tagajärgedest väga vähe teateid ilmus, mis laiemalle noorte ringkonnaie oleks annud selge või ylevaatlikugi pildi nii väga tähtsa kongressi tööst ja otsusist, siis võivad nii paljudki asjast huvitet ylälmainit broshyyre omandamisega end tutvuneda kogressiga, kus olid koos pea igast ilmakaarest noorte klassiteadlikumad esitajad ning kus vastu võeti otsusi, mis rahvusvahelises kommunistlikus noorte liikumises yleilmsel tähtsusega. Iga klassiteadlik noorproletaarlane peab tutvunema mainit kongressi töö ja tagajärgedega, sest iga kysimus, mis sääl aruteti ja iga otsus, mis sääl vastu võeti, puudutab kogu revolutsioonilist noortsugu ta kogumassis ning yksikult.

Seepärast pole sugugi ylearune tähelpanu juhtida O. Kullerkupu broshyyrele, mis annab haruldaselt selge ja täpikäälse ylevaatliku pildi Noorte Kommunistliku Internatsionaali teisest kongressist.

Mis kõnesoleva broshyyri lugemise veel iseäranis huvitavaks teeb, on autori hästi ladus ja kahtlemata kõigile arusaadav kirjaviis, täis korrektsust ja reeglikindlust. Kui seni mõneltpoolt on püütud kas sihikindlalt või lapsikus arusaamatuse ikka ja alati tähendada, et meie noored kirjanikud ja poeedid tarvitavad omis kirjatõis kirjakeelt, mis olla arusaamatu laiemalle lugejate ringkonnale, siis ei võiks säärasteid mõtteid või arvamisid kõnesoleva broshyyri man olla, sest siin on püütud raiakaalse keeleharrastamisega ysnä tagasihoidlik olla. Muidugi, kes sihikindlalt noorte tegutsemist ignoreerida püüavad, need võivad ju vigu leida, kuigi need leidmised palju ei kaalu, vaid häisevad kahtlase tagamõttega...

Aga töö jääb tööks, loba lobaks.

Arno Kevade

Toimetusele saadet kirjandus

VNKY Keskkomitee Eesti sektiioonide keskbüroo kirjastuselt:

1) Tormipuhangud. Noorte luuletused. Toimetand Juhan Hurt. Peterburis 1921. 48 lhk. Hind 5500 rbl.

2) M. Gorki. Valitud tööd. Peterburis 1921. 32 lhk. Hind (?).

3) O. Kullerkupp: Noorte Kommunistliku Internatsionaali II kongress. (Moskvas 9—23 juunini 1921 a.). Peterburis 1921. 16 lhk. Hind 1500 rbl.

V. K. P. Eesti osakonna kirjastuselt:

1) M. Pokrovski: Venemaa ajalugu kõige kitsamas ylevaates. Teine jagu. Tõlkind Ed. Bökler. Peterburis 1921. 92 lhk. Hind 9.00 r.

Kommunistliku Internatsionaali Eesti sektiiooni (Venemaa büroo) kirjastuselt:

1) Klassivõitlus nr. 3—4. 64 veeru. Hind 4000 rbl.

A. Безымяемский: К солнцу. Книга стихов вторая. Библиотека Юног Пролетария. Государственное Издательство. Петербург, 1921. 64 lhk.

Kirjavastused

B. U., siin. Olete ryvetand elementaarsemadki luule väärtused nii sisuliselt kui tehniliselt. Ei ole see Teie esimene katse siis näib kä tulevik lootusetu ja võite leelo leelotamise jäädavalt issandaga jätta.

Rudolf Grossberg, Kaukasuses Saadetused õnnelikult päral! „Kapten“ ravitsuse järele tyyril. Teiste kohta lõpu otsus tegemata. Läkitada võite julgesti. Võtame kõik tänuaga vastu. Pandke vaid rohkem rõhku välisele vormile. Tervisi!

A. O., Kuubanimaal. Ootab sabas järjekorda. Saatke veel!

A. T., siin. „Keeliselisest kysimusest“ kah sabas.

S. V., Jamburi kr. „Meelcheit“ ehk pääseb päeva valgele, ent „Eesti asundusen“ pole kuukirjale kohane.

M. L., Luuga kr. Viimased saadetused nõrgad. Jatkake kaastööd „N. K.“ saadame kaastöö arvel.

Ed. Haavapuu, Siberis. Nõrk.

Z. V., siin. Jää hiljaks.

Joh. K., Oudovamaal. Ilmub.

A. N., siin. Saadetuse pärast olge mureta. Ilmub kohe, niipea kui ruumi jatkub.

Toimetuse adress:

Peterburis, Fontanka № 27.

Tel. 128-48.

Vastutav toimetaja: Toimetuse Kollegium.

Väljaandja:

VNKY K-k. Eesti Sektsioonide Keskbüroo.

Eestikeelsete raamatute nimekiri mis väljaantud Nõukogude Venes 1917—1921 a.

Teaduslik, õpetlik ja koolikirjandus.

1. *Aleksandroovski, Dr. A.* Lugemise tervishoid. 10 lhk. Peterburis 1919 a.
2. *Buk, V.* Revolutsiooni kirjakeel. 38 lhk. Peterburis 20 a.
3. Eesti keele õiguskirjutuse reegel. Väijavõtte Eesti kirjandusseltsi „õiguskirjutussõnaraamatust“. 19 lhk. Peterb. 21 a.
4. Eesti kool nr. nr. 5—13. 1918 a. Eesti rahvaasjade komissariaadi haridusosakonna häälekandja. 240 lhk. Omskis 21 a.
5. *Haridustöö nr. 1*. Siberi rahvahariduse osakonna Eesti alamosakonna häälekandja. 8 lhk. Omskis 21 a.
6. *Jürgens, J.* Uus ilmavaade ja uus kysimus. 103 lhk. Peterburis 1919 a.
7. *Liedknecht, Vilhelm.* Teadus on jõud, jõud on teadus. Pidukõne Dresdeni haridusseltsi avamisel 5. 11. 1872. 47 lhk. Peterburis 20.
8. *Linn*. ...das synda is teadus ja ... is 1919 a. ... kultuur. 30 lhk.

... ajalugu kõige kitsa-
I jagu 80, II jagu 91 lhk.
Peterb. 1921 a.

9. *Timirjasev.* Punane lipp. Õpetlase tähendamisõna 23 lhk. Peterburis 1919 a.
10. Tööraha kultuur nr. nr. 1—6. 192 lhk. Peterburis 1919 a.
11. Uus loomistöö, nr. nr. 1, 2, 4—6, 1920 a. Rahvahariduskomissariaadi rahvusvähemuste osakonna Eesti sektsiooni kuukiri, komplekt 40 lhk.
12. Uus loomistöö, nr. nr. 1—4, 5/6, 7. 1921 a. 16 lhk.
13. *Vallner, Artur.* Kasvatus ja haridus tööraha riigi ja majandusteaduse seisukohalt 184 lhk. Peterburis 1919 a.
14. — Ons kool, eriti töökool meie aridusastutuste ideaal? 29 lhk. Peterb. 1919 a.
15. — Proletariaadi kultuurapõhised. 136 lhk. Peterburis 1919 a.
16. — *Klarissa.* Aablis. Esimese aasta lugemise raamat. 75 lehek. Peterburis 1920 a.

Noodid.

1. Internatsionaal. Peterburis 1920 a.
2. Julgesti vennad kõik tööle. Peterburis 1920 a.
3. Punane lipp. Peterburis 1920 a.

Näitekirjandus.

1. *Amnucl.* Maraa. Ühevaatusline näidend. 29 lhk. Peterb. 1920 a.
2. *Arski P.* Tööraha nõukogude eest. Draamaatiline kavand yhes vaatuses. 10 lhk. Omskis 1921 a.
3. *Dixi, K.* Isa ja poeg. Draama kahes vaatuses, 16 lhk. Omskis 20 a.
4. — Leegi õhutajad. Draamaatiline pilt yhes vaatuses. 15 lhk. Omskis 1920 a.
5. — Timukate kyysis. Dramaatiline pilt yhes vaatuses. 10 lhk. Omskis 1920 a.
6. *Lunatscharski, A.* Vendlus. 8 lhk. Omskis 1920 a.
7. *Savtschenko, S.* Mineviku päivit. Revolutsiooniline näidend kahes vaatuses. 15 lhk. Omskis 1921 a.
8. *Yispero.* Kelmism. Pämlett yhes pildis. 23 lhk. Omskis 1921 a.

Ilukirjandus (Juturaamatud ja luule)

1. *Buk, V.* Kahekesi. 15 lhk. Peterburis 1919 a.
2. *Descaves, L.* Pyssipois 21 lhk. Peterb. 1919 a.
3. *Eessaare Aadu.* Viimne pauk. 43 lhk.
4. — Yle mädasoo. 47 lhk.
5. — Raudtee ääres. 15 lhk.
6. — Metsa serval. 14 lhk.
7. — Kalal. 31 lhk.
8. — Alasti. 113 lhk.
9. *Eisner, Kurt.* Mai novellid. 16 lhk. Peterb. 1920 a.
10. *Gorki, M.* Valitud tööd. 28 lhk. Peterburis 1921 a.
11. — Vangikoda. 40 lhk. Peterburis 1921 a.
12. Revolutsiooni laulud. 16 lhk. Omskis 1920 a.
13. Tormipuhangud. Noorte luuletused. 48 lhk.
14. *Saltõkov-Shedrin, M. R.* Jutustused. 32 lhk. Peterburis 1920 a.
15. *Sosojev, N.* Kirg ja mõistus. 62 lhk. Peterburis 1919 a.

Ajakirjad ja kogutööd

1. Eesti töörahva nõukogu dekreedid ja määrused ja teadaanded nr. 1—2. 52 lhk. Peterburis 1919 a.
2. Klassivõitlus. Kommunistiline kuukiri, nr. nr. 1—12, kompl. 284 lhk. 1919 a.
3. Klassivõitlus. Komm. kuukiri, nr. nr. 1—12, kompl. 204 lhk. 1920 a.
4. Klassivõitlus Komm. kuukiri, nr. nr. 1/2, 3/4. 1921 a.
5. Kolm aastat 1917—1920 a. Kogu oktoobri-revolutsiooni aastapäevaks. Peterburis 1920 a.
6. Loomistöö nr. 1—2. V. K. P. K. K. Siberi oblasti byroo Eesti osakonna kuukiri 8 lhk. Omskis 1921 a.
7. Proletaarlane nr. 1—5. 1917 a. Peterburi Eesti organisatsiooni häälekandja 4 16 lhk.
8. Vanailma varemotel. Venemaa proletariaadi diktaatori esimese aastapäeva mälestuseks. Toim. J. Liiv. 48 lhk. Permisis 1918 a.

Noorte kirjandus

1. Gorki, Maxim. Kuidas mina õppisin. 20 lhk. Peterburis 1919 a.
2. Juhatuskiri Venemaa Noorte Kommunistliku Yhingu Kollektiivete. 7 lhk. Peterburis 1921 a.
3. Kullerbupp, O. Kolmas Ylevenemaaline noorte kongress. 2—10. X. 1920 a. 15 lhk. Peterburis 1921 a.
4. — Noorte Kommunistliku Internatsionaali II kongress. Moskvas 9—23 juulil 21 a. 16 lhk.
5. Noor asunik, nr. nr. 2 ja 3. Siberi noorsoo ajakiri 8 lhk. Omskis 1921 a.
6. Noored Kommunaarid. nr. nr. 1—12. 1920—1921 a. Venemaa Komm. Partei K. K. Eesti osakonna Noorte kuukiri 16 ja 24 lehekyljelised
7. Noored, yles! Komm. Noorsoo Internatsionaal. Toimetanud H. Pöggelmann. 24 lehek.
8. Sbar, O. Yhingu punase lippu alla. 19 lhk. Peterburis 1921 a.
9. Venemaa Noorte Komm. Yhingu Programmi. 12 lhk. Peterb. 1921 a.
10. Venemaa Noorte Komm. Yhingu Põhikiri. 18 lhk. Peterb. 1921 a.

Sõjaväe kirjandus.

1. Algin. Meelespidamiseks punase sõjaväe instruktoritele. 50 lhk. Peterburis 1919
2. Eesti punane sõjavägi ja töörahva. 7 lhk. Peterb. 1919 a.
3. Juhatuskiri punasesõjaväelastele sõjariistadega ymberkäimiseks. 8 lhk. Peterburis 1919 a.
4. Jyrgens, J. J. Punane sõjavägi ja Eesti kultuur. 8 lhk. Peterburis 1919 a.
5. Marssimise juhatus. 7 lhk. Peterbu
6. Meie lipp. 4 lhk. Peterburis 1919 a.
7. Mis asjamees on punase sõjaväe soldat.
8. Õppige kuulipildujaga ymber käima! Peterburis.
9. Õppigem sõjaasjandust! Peterburis 1919 a.
10. Podvoiskit N. Mis on ylds. Peterb. 21 a.
11. Pyssilaskmise juhatuskiri. 11 lhk. Peterburis 1919 a.
12. Tarvilikumad sõjaasjanduse yksikud sõnad ja ytelused. Vene Eesti keeles. 24 lhk. Peterburis 1919 a.
13. Vischnükov. Käsiraamat. 21 lhk. Peterb.

Põllum.

1. Döschler, P. J. teem Põhja- ja Kesk... Peterburis 1921 a.
2. Kii. Talukogukonnalt sotsialistise kommunaani. 16 lhk. Peterburis 1920 a.
3. Linnamaa, E. Kõne põllutöölisteile. 32 lhk. Moskvas 1920 a.
4. Põllumajandusliikude yhisuste põhikiri. 7 lhk. Peterburis 1921 a.
5. Sotsialistlik maakorraldus ja yleminek sotsialistlikule maapidamisele. 18 lhk. Peterburis 1919 a.

Kalendrid

1. Töörahva tähtsaamat 1919—1920 a. 48 lhk.
  2. " " 1921 a. 22 lhk.
  3. " " 1922 a.
- On veel myygil 1906 a. raamat:
Dikstein, S. Millest inimesed elavad? 32 lhk. Peterburis 1906 a.